

Mārīte

Mārīte pazīstama kā kukainis, kurš pasargā augus no kaitēkļiem. To mēdz saukt gan par bizbizmārīti, gan arī par dievgosniņu. Pēc savas dabas kukainis ir diezgan lēnīgs, bet prot visnotaļ labi aizstāvēties. Divpunktu mārīte sava izskata dēļ Latvijā ir plaši pazīstama. Tā ir viena no visbiežāk sastopamajām mārīšu dzimtas vabolēm mūsu valstī. Šīs sugas pieaugušajiem kukaiņiem ir divas krāsu variācijas. Pirmajā vabolei ir sarkanīgi priekšspārni ar melnu punktu uz katra spārna. Otrajā variantā priekšspārnu pamatkrāsa ir melna un uz katra spārna ir divi vai trīs sarkani punkti. Lai arī visbiežāk mārīti mēs iztēlojamies sarkanu ar melniem punktiņiem, taču starp daudzajām mārīšu sugām pasaulē var atrast visdažādākās krāsu un punktiņu kombinācijas. Dažas mārītes ir oranžas vai dzeltenas ar melniem punktiem, citas ir melnas ar sarkaniem punktiem, citām vispār nav nekādu punktiņu, un ir sastopamas pat svītrainas mārītes. Latvijā zināmas un pavisam kopā ir 62 mārīšu sugas.

Kukaiņa latviskais nosaukums mārīte ir sinonīms latviešu aizvēsturiskai dievībai Mārai, kas sevī iemieso zemes spēku. Vaboles parasti nav paši iemīļotākie kukaiņi, taču mārītes ir labi ieredzētas. Divpunktu mārīti mēdz uzskatīt arī par dārznieka mazo palīgu, jo mārītes dzīvo dārzos, laukos un mežmalās uz augiem, kurus apdzīvo to barības objekti – mazkustīgi kukaiņi. Divpunktu mārīte iznīcina augu kaitēkļus, visbiežāk tās ir laputis, kas dzīvo un barojas vienuviet uz kāda auga lielā vairumā. Arī mārīšu kāpuri barojas ar laputīm, savas attīstības laikā apēdot vairākus simtus laputu. Mārītes pārziemo zemsedzē un lapu kaudzēs.

Mārīti uzskata arī par veiksmes simbolu. Veci ļaudis uzskatījuši mazo mārīti it kā par mātes garu. Kas nodarot mārītei ko ļaunu, tas esot tikpat kā mātei.

Par Mārīti latvieši teikuši arī šādi - Mārīte ir svēts kukainītis, tās nedrīkst mocīt, citādi lopiņi neizdodas. Lūk, arī viens ticējums - ja grib zināt, no kuras puses pūtīs nākošā dienā vējš, tad jānoķer mārīte un jātur augstu gaisā, uz kuru pusi viņa dosies, no tās puses nāks vējš.

Divpunktu mārīti kā Latvijas simbolu 1991. gadā ieteica Latvijas Entomoloģijas biedrība - organizācija, kas apvieno kukaiņu pētniekus Latvijā.

<https://lr2.lsm.lv/lv/raksts/latvijas-simtgrades-stastu-raksti/latvijas-nacionalais-kukainis-divpunktu-marite.a95226/>